

POSTANOWIENIE

27 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Maciej Kowalski

na posiedzeniu niejawnym 27 lipca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa K. P. i K. P.
przeciwko H. S.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej H. S.
od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi
z 7 marca 2022 r., XIII Ga 12/21,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;
2. przyznaje adwokat M. G. od Skarbu Państwa
- Sądu Okręgowego w Łodzi 4050 (cztery tysiące pięćdziesiąt)
złotych, w tym podatek od towarów i usług, tytułem kosztów
nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu
w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W judykaturze i doktrynie wskazuje się, że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej (zob. np. postanowienia SN: z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147; z 22 marca 2007 r., III CZ 16/07; z 25 maja 2022 r., II USK 582/21).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. „przedsądu,” ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie wystąpienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Mając powyższe na względzie podkreślić należy, że cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez prawidłowe powołanie i wyczerpujące uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, przy czym w granicach zaskarżenia bierze jednak pod rozwagę nieważność postępowania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z 7 marca 2022 r. pozwany oparł wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Zdaniem skarżącego oczywista zasadność skargi kasacyjnej wynika z faktu, że Sąd Okręgowy naruszył w sposób rażący przepisy postępowania, które to naruszenia miały wpływ na wynik sprawy, a to: art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c., art. 235² § 1 pkt 3 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c., art. 235² § 1 pkt 3 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c., a także prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie przepisów art. 65 § 1 i 2 k.c. oraz art. 6 k.c. w zw. z art. 535 § 1 k.c. w zw. z art. 65 § 1 i 2 k.c., natomiast prawidłowe zastosowanie tych przepisów prowadziłoby do rozstrzygnięcia odmiennego niż orzeczone przez Sąd pierwszej instancji i powielone przez Sąd drugiej instancji, skutkowałoby uwzględnieniem apelacji w całości.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wskazywano, że aby skarga kasacyjna mogła zostać uznana za oczywiście uzasadnioną, nie wystarczy tylko wskazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa, lecz należy także wykazać, że doszło do takiego właśnie naruszenia – oczywistego i widocznego *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej oraz wynikającej już z treści skargi (zob. np. postanowienia SN: z 4 lipca 2019 r., V CSK 80/19, z 29 marca 2019 r., V CSK 321/18, z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18).

Przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. obejmuje przy tym jedynie uchybienia przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym, które polegają w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym.

Skarżący nie przedstawił przekonujących od razu, widocznych *prima facie*, twierdzeń wykazujących racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu na czym właśnie polega „oczywista” zasadność środka zaskarżenia

w rozumieniu przyjętym w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19).

Powyższych wymagań skarżący nie spełnił. Przedstawione przez pozwanego argumenty, odwołujące się w części do treści zarzutów apelacyjnych oraz ich konfrontacji z stanowiskiem Sądu Okręgowego zajętym w ich przedmiocie w połączeniu z prezentacją własnych interpretacji, wymagają dokonania wnikliwej i pogłębionej analizy skargi – zbliżonej do jej rozpoznania, co na etapie przedsądu jest niedopuszczalne.

Ponadto mając na względzie sposób ujęcia uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania dopuszczalne jest twierdzenie, że zmierza ona w istocie do zakwestionowania dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny dowodów oraz poczynionych na tej podstawie ustaleń faktycznych. Zawarty natomiast w art. 398³ § 3 k.p.c. zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) oznacza niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość postanowienia sądu drugiej instancji, polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów, również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienie SN z 15 października 2020 r., IV CSK 136/20).

Skarżący kwestionując zasadność pominięcia przez sąd dowodów nie wykazał ich znaczenia dla rozstrzygnięcia. Podniósł jedynie, że „pozostały niewyjaśnione okoliczności w sprawie” nie precyzując o jakie okoliczności chodzi. Zarzucając, że w postępowaniu dokonano ustaleń bez zasięgnięcia wiadomości specjalnych, nie zauważył przy tym, że ustawodawca celowo użył w art. 278 § 1 k.p.c. sformułowania "może", podkreślając stosunkowo szeroki margines swobody dla sądu rozpoznającego sprawę, który może ocenić, czy w danym wypadku zachodzi potrzeba dopuszczenia dowodu z opinii biegłego (zob. wyrok SN z 5 lutego 2014 r., V CSK 125/13 oraz postanowienie SN z 20 lutego 2023 r., I CSK 5561/22).

Wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd Okręgowy rozważył zarzuty apelacji i przyjął, że zebrany w sprawie całokształt materiału dowodowego, oceniony zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów, dawał Sądowi pierwszej instancji możliwość uznania za udowodnione, że pomiędzy stronami została zawarta umowa sprzedaży towarów oraz że wystawienie spornych faktur przez powodów było następstwem zawarcia tej umowy. Według utrwalonego w orzecznictwie poglądu, z wynikającego z art. 378 § 1 k.p.c. obowiązku rozpoznania sprawy w granicach apelacji nie wynika konieczność osobnego omówienia przez sąd drugiej instancji w uzasadnieniu wyroku każdego argumentu podniesionego w apelacji. Za wystarczające należy uznać odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (zob. m.in. wyroki SN: z 4 września 2014 r. II CSK 478/13; z 5 listopada 2015 r., V CSK 13/15; z 13 października 2017 r., I CSK 46/17; z 5 października 2018 r., I CSK 608/17, oraz postanowienia SN: z 8 lutego 2018 r., II CSK 203/17; z 12 kwietnia 2019 r., I CSK 368/18, i z 11 grudnia 2019 r., V CSK 417/18).

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji. Brak w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosku powodów o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego powiązanego z żądaniem odmowy przyjęcia skargi do rozpoznania nie pozwalał na orzeczenie w przedmiocie tych kosztów.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r., poz. 18), a także § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r., poz. 1800) oraz mając

na względzie wyroki Trybunału Konstytucyjnego: z 23 kwietnia 2020 r., SK 66/19 i z 20 grudnia 2022 r., SK 78/21.

(a.z.)

[ms]